

متن پرسش

با سلام: حضرت استاد در خصوص وحدت شخصی وجود فرمودید که در صحنه فقط حق متعال که یک وجود بسیط صرف هست موجوده. و در اون تمام اسماء فانی و مستهلک هستن و تمام اونها به قدر ظرفیت ما بر ما ظاهر میشن یعنی موقعی که ما طبیعت می بینیم حق به اسم حی و لطیف و ... بر ما به قدر ما ظاهر شده حالا اگر ما رفع حجاب کردیم مثال و عقل و و احدیت و احدیت می بینیم. یک سوال آیا همان طور که اسماء فانی در حق هستند و معدوم نیستند بلکه هستند اما فانی در حق به قول شما هستند و نیستند آیا این مبنا رو در مورد ماهیات هم میتونیم داشته باشیم؟ بنا بر تقریری گفته میشه ماهیات ظهور حدود عدمی وجودند اما آیا میشه گفت ماهیات من حیث هی فانی فی الحق موجودند مانند اسماء الهی؟ استاد با توجه به اطلاع صعیف من از فلسفه اگر لطف کنید ساده جواب بدید و با بله و خیر هم توام باشه جوابتون ممنون میشم. ۲. آیا میتونیم اون سلسله ای که در مورد وجودات طولی و عرضی در حکمت بعنوان تشکیک مطرح میشه در عرفان تمام این عوالم رو فانی در حق موجود بدونیم اعم از عالم عقل و مثال و طبیعت همه هستند اما مستهلک و فانی در حق؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: ۱- مشکلی که عموماً پیش می‌آید بین ماهیت به معنای حدّ وجود در عالم عین است با ماهیت به معنای عین ثابت‌های مخلوقات در عالم غیب و در علم الهی. آری! ماهیتی که در ذات خود، عدم است و در عالم غیب و علم الهی وجود برایش مطرح نیست، ماهیت به معنای حدّ وجود است. زیرا در آن عالم «وجود» به معنای مطلق هست، نه «وجود» به معنای محدود؛ ولی علم حضرت حق به ماهیات بحث دیگری است که حقیقت علمی موجودات است، نه محدودیت آن‌ها ۲- مسلم این‌طور است که نظام طولی و تشکیک وجود در عالم الهی معنا ندارد. موفق باشید